

meget for sene i Vendingen med Tinglæsning af Obligationerne og Udstedelse af Pantebogsattest. Vi har et ministerielt Cirkulære — jeg husker ikke i Øjeblikket af hvilken Dato —, der fastsætter, at som Regel maa Kontorerne ikke bruge mere end 14 Dage til Tinglæsning af Dokumenter, men jeg har haft det Tilfælde, at det har taget op imod et Fjerdingaar, og vedkommende Husmand, som trænger saa haardt til Pengene, er ikke tjent med at skulle vente saa længe. Der maa gøres, hvad gøres kan, baade fra den ene og den anden Side for at fremskynde Sagerne, saa at de vedkommende kan faa deres Penge hurtigst muligt. For det første skal de som Regel betale høje Renter, og dernæst er det tidt vanskeligt for dem at faa Kaution o. s. v. i den Tid, Sagen staar paa. — Jeg henstiller til de højtærede Ministre at tage disse to Spørgsmaal under Overvejelse.

N. Frederiksen: Det foreliggende Forslag til Revision af Loven om Husmandsbrug ligner i det væsentligste sine Forgængere. Det følger den samme Retningslinie som tidligere Love, nemlig at man gaar til højere og højere Laan til Oprettelse af disse Brug. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at i det foreliggende Lovforslag er Aarsagen til Forhøjelsen vistnok en anden end i de tidligere Love. Der har stadig været Bestræbelser for at gøre Brugene saa store, at de blev store nok til at kunne ernære en Familie af Landbrugere ved Landbruget. Det, der er Grunden til, at Laanesummen er angivet saa højt i det foreliggende Lovforslag, er en anden, nemlig at Prisstigningen paa alle Omraader ogsaa har gjort sig gældende her i de tre Aar, der er gaaet, siden vi vedtog den nugældende Lov. Alle de Ting, som hører med for at oprette Husmandsbrug i Danmark, er steget ganske overordentligt. Jorden er steget betydeligt, og dog er det maaske ikke den, der er steget mest, men Bygningernes Opførelse og alle Startningsudgifterne. Omkostningerne ved saadanne Hjem er saaledes steget ganske overordentligt. Det forekommer mig, at man ikke med den sædvanlige Tryghed kan gaa til at oprette Husmandsbrug efter de tilvante Forhold og Vilkaar for Oprettelse af Husmandsbrug saa samme Maade som efter de tidligere Love. I Særdeleshed synes det mig vanskeligere nu end nogen Sinde før efter de Regler, man nu vil give i det foreliggende Lovforslag. Det er imidlertid forfærdelig

risikabelt at starte et Hjem i Landbruget under Højkonjunkturer, særlig naar de er oppe paa Toppen — og meget tyder paa, at det er vi nu —, selv om man ved Oprettelsen af Brug som dem, man tilsigter gennem denne Lov, yder en betydelig Haandsrækning til dem, der skal være Statshusmænd i Fremtiden, ved rimelige Renter og ved store faste Laan og ved paa den Maade at sætte dem i Stand til at komme udover mange Vanskeligheder. Alt dette kan ikke sikre mod, at den Nedgangstid, der kommer efter denne, vil ramme de Nybyggere, der starter Hjem under de nuværende Forhold, ganske overordentligt. Jeg synes, at de Vanskeligheder, jeg her har peget paa, neppe nogen Sinde har været større, end de er i Øjeblikket.

Jeg vil angaaende Forandringer, der er foretagne i det foreliggende Forslag i Forhold til den nugældende Lov, nøjes med at anføre et Par Ting. Jeg vil ikke trætte ved Gentagelser; det er udførligt omtalt af det ærede Medlem fra Skern (Ovesen). Den eneste Ændring af væsentlig Betydning er den, at man forhøjer Laanesummen med 2,000 Kr. Uden dette vilde det næsten være umuligt at benytte Loven under de nuværende Forhold. En anden Ting, jeg vil fremhæve, er Forhøjelsen af Summen til Anvendelse til Lejehusene, saa at de kan blive Statshuse. Jeg frygter for, at denne Forhøjelse er for ringe. Den er kun fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{2}$ Million. Forholdet er i Virkeligheden saadan, at der for Tiden foregaar en stor Overdragelse fra Godserne til Lejehusmændene og Gaardfæsterne af deres Brug, og det skulde gerne være saadan, at alle rimelige Krav i saa Henseende kunde opfyldes. Som Forholdene nu er, synes det mig et sundt Foretagende at fæstne sin Opmærksomhed paa at faa Lejehusene gjort til Eje efter den Fremgangsmaade, som anvendes paa dette Omraade, særlig ved Udstykningsforeninger, thi i de Tilfælde har Lejehusmændene tidt Bygningerne, og Startningsomkostningerne bliver paa den Maade billigere. Forholdene er tidt saadanne, at Lejehusene kan faa yderligere Jordtilliggende og faa et udmærket Brug ud deraf ved de Foretagender, der iværksættes af Udstykningsforeningerne.

Endelig vil jeg foranlediget ved de Vanskeligheder, jeg har omtalt ved overhovedet at bruge og benytte en Lov som den foreliggende under de nuværende Forhold, henlede det høje Tings